

สังเคราะห์งานวิจัย

ฉบับที่ 10 ประจำเดือน ตุลาคม 2566

อาจารย์วิชิต เอียงอ่อน
คณะวิทยาการจัดการ

สถาบันวิจัยและพัฒนา มีบทสังเคราะห์งานวิจัยที่น่าสนใจ มาฝากผู้อ่านทุกท่านฉบับนี้เป็นงานวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ สภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด เป็นผลงานวิจัยของอาจารย์วิชิต

เอียงอ่อน และอาจารย์อลิษา ประสมผล คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ปีงบประมาณ 2565 ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวมีแนวคิดมาจาก การพัฒนาคุณภาพชีวิตของครัวเรือนในชุมชนบ้านหมู่ 1 โดยการนำหลักการจัดทำบัญชีครัวเรือนมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการด้านการเงินของครัวเรือน ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ดังนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา แนวทางในการพัฒนาการจัดทำบัญชีครัวเรือนของครัวเรือนในชุมชน เพื่อนำเสนอให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นฐานข้อมูล วางแผน และส่งเสริมครัวเรือนในชุมชนให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน นำไปสู่การบริหารจัดการทางการเงินที่ดี

ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะดำเนินการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชน บ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

วิธีดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mix Methods) ผู้วิจัยเริ่มตั้งแต่ การศึกษาสภาพ ปัจจุบัน สภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีครัวเรือนในชุมชนพื้นที่บ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire Method) ลงพื้นที่ไปเก็บข้อมูล กับครัวเรือนในชุมชนจำนวน 186 ครัวเรือน หรือ 186 คน และหลังจากลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากครัวเรือน ในชุมชน ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) กับตัวแทนภาครัฐ

สถาบันวิจัยและพัฒนา
มรภ รำไพพรรณี

039-319-111 ต่อ 10800
086-440-2639

research_rbru2010
@hotmail.com

หัวหน้าชุมชนและครัวเรือนในชุมชน โดยมีผู้เข้าร่วมการสนทนา
กลุ่มจำนวน 9 คน เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดทำบัญชีครัวเรือน
ของครัวเรือนในชุมชน

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน พบว่า ในภาพรวมไม่มีการจัดทำบัญชี
ครัวเรือนสาเหตุหลัก ๆ เนื่องจากสมาชิกในครัวเรือนไม่มีเวลา
ในการจัดทำ เพราะว่า มีภารกิจต้องรับผิดชอบในประจำวันมาก

ทำให้ไม่มีเวลาในการจัดทำบัญชีครัวเรือน แต่มีประสบการณ์ในการจัดทำ เคยได้รับการส่งเสริมสนับสนุน
จากหน่วยงานรัฐ เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะกูด ฯลฯ เคยเข้ารับการอบรมการจัดทำบัญชี
ครัวเรือน เนื่องจากถูกชักชวนให้เข้าร่วมการอบรม ซึ่งสมาชิกไม่ได้เห็นความสำคัญและตระหนัก
การจัดทำบัญชีครัวเรือน รวมถึงเคยได้รับการแจกคู่มือ สมุด เอกสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแต่ไม่เคย
ได้รับการติดตามผลหลังจากการได้รับการแจกคู่มือ จึงทำให้สมาชิกในครัวเรือนเกิดการสับสน
ในการบันทึกบัญชี การบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นอกจากนั้น ถ้ามีการจัดโครงการ
บริการวิชาการเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน พบว่า ครัวเรือนในชุมชนส่วนใหญ่สนใจที่จะเข้ารับ
การอบรมการจัดทำบัญชี

ผลการศึกษาสภาพปัญหา และอุปสรรค พบว่า สมาชิกในครัวเรือนยังสับสนและไม่เข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์
ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน รวมถึงมีภารกิจรับผิดชอบในประจำวันมาก ทำให้ไม่มีเวลามาจัดทำ
บัญชีครัวเรือน และการจัดทำบัญชีครัวเรือนมีความยุ่งยาก ทำให้เสียเวลาในการจัดทำ

**แนวทางในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของชุมชนบ้านหมู 1 ตำบลเกาะกูด
อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด** สามารถกำหนดแนวทางในการจัดทำบัญชีครัวเรือนสรุปได้เป็น 4 ขั้นตอน
ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เชิญชวน ส่งเสริม ให้ความรู้ สร้างทัศนคติที่ดีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน รวมถึง
มีการสอนการจัดทำแผนการเงินประจำปี

ขั้นตอนที่ 2 จัดอบรมให้ความรู้การจัดทำบัญชีครัวเรือน ควรจัดอย่างน้อยต่อเนื่อง 3 ปี
โดยหน่วยงานรัฐ มีการติดตามผลหลังอบรมสม่ำเสมอเพื่อกระตุ้นการจัดทำบัญชีครัวเรือนในชุมชน
และมีการสร้างไลน์กลุ่มหมู่บ้านเพื่อติดตามผลการบันทึกบัญชีครัวเรือน รวมถึงจัดเจ้าหน้าที่คอยให้
คำปรึกษา

ขั้นตอนที่ 3 สร้างผู้นำต้นแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือน เช่น หัวหน้าชุมชน หรืออาสาสมัคร
ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ครัวเรือนในชุมชน รวมถึงมีการส่งเสริมความร่วมมือ

ในชุมชน ซึ่งการจัดทำบัญชีครัวเรือนสามารถสร้างความร่วมมือ
ในชุมชน มีการแบ่งปันข้อมูลระหว่างกัน

ขั้นตอนที่ 4 สร้างแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำ
บัญชีครัวเรือนในชุมชน เช่น ห้องสมุดชุมชน จัดนิทรรศการ
เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน เป็นต้น

นอกเหนือจากผลการวิจัยดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยมีแนวคิดหรือข้อเสนอแนะ เพื่อการขยายผล หรือต่อยอด
งานวิจัย ที่คาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อไปคือ ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้
เหมาะสมกับบริบทของครัวเรือนในพื้นที่ เพื่อให้รูปแบบที่เหมาะสมนำไปสู่การพัฒนาการจัดทำบัญชี
ครัวเรือนอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อไป

ข้อมูลจาก

อาจารย์วิชุด เอียงอ่อน หัวหน้าโครงการวิจัย เบอร์ติดต่อ 080-934-2963

อาจารย์อลิษา ประสมผล (ผู้ร่วมวิจัย)

หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เบอร์ติดต่อ 039-319-111 ต่อ 10662